

Sygn. akt III Ca 13/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 8 kwietnia 2015 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach III Wydział Cywilny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący - Sędzia SO Gabriela Sobczyk

Sędzia SO Krystyna Hadryś (spr.)

SO Andrzej Dyrda

Protokolant Aleksandra Sado-Stach

po rozpoznaniu w dniu 8 kwietnia 2015 r. w Gliwicach

na rozprawie

sprawy z powództwa B. (...) Niestandaryzowanego Sekurytyzacyjnego Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego w G.
przeciwko M. J.

o zapłatę

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Rejonowego w Rudzie Śląskiej

z dnia 14 października 2014 r., sygn. akt I C 1405/13

1. zmienia zaskarżony wyrok w punkcie 1 w ten sposób, że zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 37.809,88 zł (trzydzieści siedem tysięcy osiemset dziewięć złotych osiemdziesiąt osiem groszy) z odsetkami:

a) **umownymi w wysokości czterokrotności stopy kredytu lombardowego Narodowego Banku Polskiego w skali roku od kwoty 23.258,51 zł (dwadzieścia trzy tysiące dwieście pięćdziesiąt osiem złotych pięćdziesiąt jeden groszy) od dnia 10 kwietnia 2013 roku;**

b) **ustawowymi od kwoty 14.551,37 zł (czternaście tysięcy pięćset pięćdziesiąt jeden złotych trzydzieści siedem groszy) od dnia 10 kwietnia 2013 roku;**

2. oddala apelację w pozostałym zakresie;

3. zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 420 zł (czteryście dwadzieścia złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania odwoławczego.

SSO Andrzej Dyrda SSO Gabriela Sobczyk SSO Krystyna Hadryś

Sygn. akt III Ca 13/15

UZASADNIENIE

B. (...) Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty w G. wniósł do Sądu Rejonowego Lublin – Zachód w Lublinie pozew w trybie elektronicznego postępowania upominawczego przeciwko M. J., domagając się zasądzenia od pozwanego na swoją rzecz kwoty 37.809,88 zł z umownymi odsetkami w wysokości czterokrotności stopy kredytu lombardowego NBP w stosunku rocznym od dnia 10 kwietnia 2013 r. oraz kosztów procesu w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu powód wskazał, że na podstawie umowy cesji wierzytelności przejął od (...) Spółki Akcyjnej w P. Oddziału w Polsce z siedzibą w W. prawo do wierzytelności z tytułu umowy kredytu zawartej w dniu 21 listopada 2006 roku. Powód wskazał, że na kwotę dochodzonego roszczenia składają się kwoty: 22.719,61 zł tytułem kapitału, 9.348,47 zł tytułem odsetek umownych oraz kwota 538,90 zł tytułem bieżącej obsługi kredytu jak również w związku z monitorowaniem płatności i działań windykacyjnych. Powód wskazał, że dokonał kapitalizacji odsetek należnych na dzień wniesienia pozwu, w związku z czym domaga się zasądzenia na jego rzecz dalszych odsetek za okres od dnia wniesienia pozwu.

Nakazem zapłaty z dnia 16 kwietnia 2013 r. wydanym w elektronicznym postępowaniu upominawczym przez Sąd Rejonowy Lublin – Zachód w Lublinie orzeczono zgodnie z żądaniem pozwu.

Pozwany w sprzeciwie wniósł o oddalenie powództwa w całości. W uzasadnieniu podniósł zarzut przedawnienia roszczenia.

Zaskarżonym wyrokiem Sąd Rejonowy w Rudzie Śląskiej zasądził od pozwanego M. J. na rzecz powoda B. (...) Niestandaryzowanego Sekurytyzacyjnego Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego w G. kwotę 37 809,88 zł z umownymi odsetkami w wysokości czterokrotności stopy kredytu lombardowego NBP w skali roku od kwoty 23 258,51 zł od dnia 10 kwietnia 2013 r.; w pozostałym zakresie powództwo co do odsetek oddalił; zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 2 873 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

Orzeczenie to zapadło przy ustaleniu, że dnia 21 listopada 2006 r. pozwany zawarł z poprzednikiem prawnym powoda – (...) Spółką Akcyjną w P. Oddziałem w Polsce z siedzibą w W. umowę kredytu odnawialnego, na podstawie której otrzymał limit kredytowy w wysokości 15.000 zł oraz umowę rachunku E. „S. Pozwany zobowiązał się do spłaty zadłużenia na warunkach określonych w umowie i regulaminie. Faktycznie pozwany wykorzystywał limit na łączną kwotę większą niż wskazana w umowie, co związane było z odnawialnym charakterem kredytu.

Sąd Rejonowy ustalił, że pierwotny wierzyciel w związku z powstaniem zobowiązania wystawił bankowy tytuł egzekucyjny nr (...) z dnia 29 kwietnia 2009 r., na który została nadana klauzula wykonalności, który to tytuł wykonawczy stał się podstawą egzekucji prowadzonej przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Grodzisku Mazowieckim M. B., na wniosek pierwotnego wierzyciela z dnia 22 czerwca 2009 r. Postanowieniem z dnia 26 września 2012 r. komornik zakończył postępowanie egzekucyjne co do kwot wyegzekwowanych od dłużnika i na wniosek poprzednika prawnego wierzyciela, w pozostałym zakresie umorzył postępowanie. Na podstawie umowy sprzedaży wierzytelności z dnia 27 kwietnia 2012 r. pierwotny wierzyciel, przelał przysługującą mu względem pozwanego wierzytelność na rzecz powoda. Pismem z dnia 19 czerwca 2012 r. pierwotny wierzyciel wezwał pozwanego do zapłaty, informując równocześnie o sprzedaży wierzytelności. Dnia 9 kwietnia 2013 r. powód wystawił wyciąg z ksiąg rachunkowych, z którego wynika zadłużenie pozwanego na kwotę 37.809,88 zł. Na kwotę zadłużenia składają się kwoty: 22.719,61 zł jako kapitał stanowiący niespłacony limit kredytu odnawialnego, 4.097,24 zł odsetki umowne liczone od dnia 16 października 2008 r. do dnia cesji wierzytelności, 5.251,23 zł odsetki karne liczone przez bank od dnia 16 października 2008 r. do dnia cesji wierzytelności, 538,90 zł opłata za administrowanie kredytem z tytułu niespłaconych opłat od dnia 16 października 2008 r. do dnia 5 kwietnia 2009 r., 9.033,32 zł – odsetki umowne od kwoty kapitału kosztów ubezpieczenia oraz kosztów windykacyjnych.

Powyższe okoliczności doprowadziły Sąd Rejonowy do przekonania, że powództwo w zasadniczej części zasługuje na uwzględnienie. Sąd wskazał, że nie zasługiwał na uwzględnienie zarzut przedawnienia podniesiony przez pozwanego, albowiem trzyletni termin przedawnienia roszczenia, wynikający z art. 118 k.c. nie upłynął, gdyż wniesienie

przez pierwotnego wierzyciela wniosku o nadanie bankowemu tytułowi egzekucyjnemu klauzuli wykonalności oraz wniosku egzekucyjnego do komornika stanowiło czynności dokonane przed sądem i innym organem powołanym do rozpoznawania spraw lub egzekwowania roszczeń danego rodzaju, przedsięwzięte bezpośrednio w celu dochodzenia roszczenia i przerwało bieg przedawnienia zgodnie z art. 123 § 1 k.c. Jak wynika z akt sprawy postępowanie egzekucyjne zostało zakończone postanowieniem komornika z dnia 26 września 2012 r., tymczasem pozew w niniejszej sprawie został wniesiony w dniu 10 kwietnia 2013 r. Dalej Sąd Rejonowy wskazał, że pozwany nie kwestionował w sprawie faktu zawarcia umowy kredytu odnawialnego oraz umowy rachunku (...) a co się z tym wiąże, zaciągnięcia przez niego zobowiązania. W toku postępowania ustalono, że pierwotny wierzyciel w związku z powstaniem zadłużenia i brakiem spłat wynikających z umowy wystawił w dniu 29 kwietnia 2009 r. bankowy tytuł egzekucyjny, na który została nadana klauzula wykonalności, który to tytuł wykonawczy stanowił podstawę egzekucji prowadzonej przez komornika. Pozostała kwota dochodzona wskazanym tytułem wykonawczym nie została wyegzekwowana w związku z wnioskiem poprzednika prawnego powoda o umorzenie postępowania egzekucyjnego. Kwoty wyegzekwowane zostały uwzględnione w wyliczeniach dokonanych przez komornika i nie zostały wliczone przez powoda do kwoty należności dochodzonej pozwem. Zdaniem Sądu Rejonowego powód wykazał w sposób uzasadniony i rzetelny wysokość dochodzonego roszczenia, wynikającą z łączącej strony umowy kredytowej oraz sposób naliczania odsetek od kwoty zaciągniętego zobowiązania, zgodny z zawartą umową. Ponadto pozwany nie kwestionował sposobu naliczania należności oraz odsetek od przeterminowanych kwot rat, których wysokość określono umową. Mając na uwadze powyższe, Sąd pierwszej instancji uznał za zasadne żądanie powoda w zakresie należności głównej w wysokości 37.809,88 zł. Sąd Rejonowy orzekł o odsetkach nie od całości roszczenia, a od kwoty 23.258,51 zł tj. kwoty stanowiącej kapitał oraz opłatę za administrowanie kredytem, zasądzając odsetki umowne od tej kwoty w wysokości czterokrotności stopy kredytu lombardowego NBP w stosunku rocznym zgodnie z pkt. 14 umowy, oddalając powództwo w pozostałym zakresie. O kosztach procesowych orzeczono na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. i 99 k.p.c.

Apelację od powyższego wyroku wywiódł powód zaskarżając go w części co do pkt. 2, wnosząc o jego zmianę poprzez zasądzenie całości roszczenia zgłoszonego w pozwie tj. kwoty 37.809,88 zł wraz z odsetkami umownymi wysokości równej czterokrotności aktualnej wysokości stopy kredytu lombardowego NBP od dnia wniesieni powództwa do dnia zapłaty i zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów sądowych za obie instancje, w tym kosztów zastępstwa procesowego, ewentualnie o uchylenie wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania przez Sąd I instancji oraz pozostawienie temu Sądowi orzeczenia o kosztach postępowania za obie instancje. Zarzucił naruszenie przepisów postępowania mających wpływ na wynik sprawy, a to art. 230 k.p.c. poprzez uznanie okoliczności istnienia oraz wysokości zadłużenia za nieudowodnioną, podczas gdy strona pozwana na żadnym etapie postępowania powyższego nie zakwestionowała, co kwalifikowało uznanie przez Sąd faktu wysokości zadłużenia za przyznany. Ponadto zarzucił naruszenie przepisów prawa materialnego, a to art. 481 §1 k.c. oraz art. 481§2 k.c. w związku z art. 482§ 1 k.c. przez niewłaściwe zastosowanie polegające na uznaniu, że od skapitalizowanych przez powoda odsetek nie należą się dalsze odsetki; a to art.359§ 2¹ k.c. w zw. z art. 481§ 2 k.c. polegające na błędnej interpretacji poprzez uznanie, że powód nie ma prawa żądać odsetek za opóźnienia od zaległych odsetek od chwili wytoczenia o nie powództwa w wysokości odsetek maksymalnych, błędnie interpretując zapis ustawodawcy o maksymalnej wysokości odsetek wynikających z czynności prawnej, zgodnie z którym wysokość odsetek nie może w stosunku rocznym przekraczać czterokrotności wysokości stopu kredytu lombardowego NBP, co zakłada sprzeczność wskazanych przepisów i nieracjonalność ustawodawcy w tym zakresie. Wskazał, że w toku postępowania przez Sądem I instancji w wystarczający sposób wykazał swoje prawo do zastosowania dalszych odsetek umownych dla całego roszczenia objętego pozwem, w tym w szczególności odsetek naliczonych do dnia wniesienia pozwu, albowiem umowa o kredyt odnawialny określała wprost zarówno warunki naliczania odsetek, jak i wysokość ich stopy, zarówno za opóźnienie oraz odsetek umownych według stopy wyższej niż stopa ustawowa. Podniósł, że Sąd winien był zasądzić odsetki od całości należności głównej, jeśli nie odsetki umowne, to chociażby odsetki w wysokości ustawowej.

Sąd Okręgowy zważył co następuje.

Apelację powoda należało uznać za częściowo zasadną.

Sąd Okręgowy podziela w całości i uznaje za swoje ustalenia faktyczne poczynione przez Sąd I instancji, ponieważ ustalenia te znajdują oparcie w zebranych materiale dowodowym, które to dowody Sąd Rejonowy ocenił w granicach zakreślonych przepisem art. 233 k.p.c. orzekając Sąd Rejonowy nie uchybił zasadom logicznego rozumowania, ani też doświadczenia życiowego.

Nie można natomiast podzielić w całości oceny prawnej zaskarżonego orzeczenia co do odmowy zasądzenia odsetek od skapitalizowanej wartości odsetek za okres do wytoczenia powództwa w niniejszej sprawie.

Skapitalizowanie odsetek w znaczeniu prawnym następuje wtedy, gdy obliczono ich sumę za określony czas, a następnie poddano je oprocentowaniu, tworząc w ten sposób kapitał stanowiący odrębną kategorię prawną.

Fakt, że w umowie łączącej strony tej umowy zgodnie z art. 353¹ k.c. nie określono dopuszczalności żądania przez kontrahenta umowy odsetek od kwoty należnych odsetek w kwocie obliczonej do dnia wytoczenia powództwa a za czas od jego wytoczenia, nie wyłącza możliwości dochodzenia odsetek nie w oparciu o warunki umowy – strony umowy takiej możliwości umownie nie wykluczyły ani też nie uregulowały indywidualnie – a w oparciu o ogólne normy prawa cywilnego zawarte w kodeksie cywilnym, jego dyspozycji określonej art. 482 k.c. Niewątpliwym bowiem jest, że pozwany nie spłacał nie tylko kwoty kapitału, ale także odsetek umownych, co skutkowało naliczaniem – zgodnie z warunkami umowy - odsetek karnych.

Trafnie w zaskarżonym orzeczeniu Sąd Rejonowy uznał, że brak jest podstaw do obciążania pozwanego odsetkami w wysokości czterokrotności stopy kredytu lombardowego NBP jeśli chodzi o kwotę skapitalizowanych odsetek, bowiem nie wynika taka stopa odsetkowa z umowy, będącej podstawą naliczania odsetek. Natomiast w przypadku braku umownego zastrzeżenia zachodzi podstawa do żądania odsetek ustawowych w oparciu o dyspozycję art. 182 § 1 k.c.

Przepis ten ustanawia dopuszczalność żądania odsetek za opóźnienie od zaległych odsetek (zarówno kapitałowych, jak i odsetek za opóźnienie) od chwili wytoczenia powództwa. Dopuszczalność określona tym przepisem jest niezależna od uprzedniego porozumienia się stron w tym przedmiocie (por. wyrok SN z 13.10.2005 r. IV CK 162/05 , czy uchwała SN z 18.5.1994 r. III CZP 70/94).

Pozbawienie wierzyciela prawa do odsetek w okolicznościach wskazanych tym przepisem byłoby niczym nieuzasadnionej ochrony nad dłużnikiem w niniejszej sprawie, który nie wykonując zobowiązania, jest w taki sposób niejako premiiowany.

W ocenie Sądu Odwoławczego – w prawidłowo ustalonym stanie faktycznym - w niniejszej sprawie nie ma zastosowania art. 182 § 2 k.c.

Należało przy tym mieć na względzie i to, że pozwany nie zakwestionował żądania w zakresie objętym apelacją powoda.

Dlatego Sąd Odwoławczy nie podzielił oceny zaskarżonego orzeczenia, iż zachodzą przesłanki do zastosowania art. 58 k.c., skoro art. 182 k.c. nie ogranicza możliwości dochodzenia odsetek od skapitalizowanych odsetek. Ochrona dłużnika określona art. 359 k.c. nie obejmuje bowiem sytuacji, gdy nie realizuje obowiązku umowy co do wartości także określonych, a ograniczonych co do umownych odsetek od uzyskanej kwoty, nie przekraczających wysokości odsetek maksymalnych.

Uznając, że sprawa została dostatecznie wyjaśniona, Sąd Odwoławczy ocenił, że zachodzą podstawy do wydania orzeczenia reformatoryjnego.

Reasumując, żądanie apelującego należało uznać za częściowo uzasadnione i dokonać zmiany zaskarżonego orzeczenia jak w punkcie 1 sentencji, w oparciu o art. 386 § 1 k.p.c.

Dalej idące żądanie powoda oddalono jako nieuzasadnione, orzekając jak w punkcie 2 sentencji z mocy art. 385 k.p.c.

O kosztach postępowania odwoławczego orzeczono po myśli art. 100 k.p.c. i art. 108 § 1 k.p.c., biorąc pod uwagę zakres uwzględnienia zarzutów apelacyjnych.

SSO Andrzej Dyrda SSO Gabriela Sobczyk SSO Krystyna Hadryś